

Luoto Pentti

Puuseppä, teknisen käsityön opettaja, herastuomari

s. 1921 k. 2007

Ei tästä ole kovin pitkää aikaa, kun melkein kaikki Vihdissä tiesivät, kuka oli Pentti Luoto. Itseään vanhemmille hän oli viime sotiin saakka Luodon Juhon, tunnetun puusepän poika, joka syntyi 15. helmikuuta 1921, kolme vuotta kapinan jälkeen.

Juho Luoto hankki oppilaita Vihdin yhteiskouluun ympäri pitäjää, mutta ei saanut lahjakasta poikaansa suostumaan koulunpenkille. Oman tahtonsa osoittanut poika kehittyi ammattitaitoiseksi puusepäksi töissä isänsä verstaassa. Mutta hän oli jo tuolloin sisäisesti muutakin. Hän painoi mieleensä ihmisten puheet ja tapahtumat. Hänessä oli syntynyt tarkkailija ja humoristi. Sotavuosina Pentti Luoto palveli pääasiassa Rajajääkäripataljoona 5:n toisessa komppaniassa. Sen päällikkö, kapteeni Yrjö Kärkkäinen, yleni myöhemmin Suomen rajavartiolaitoksen päälliköksi. Kenraali Kärkkäinen ja korpraali Luoto tapailivat vielä eläkepäivinä.

Pentti Luoto ja Eeva Arenius avioituivat 1945. Heille syntyi kolme lasta: Tapio 1948, Tarja 1951 ja Timo 1953. Pentti työskenteli jonkin aikaa rakennuspuuseppänä ja vuosina 1956-1962 Elannon lihanhankintamiehenä, kunnes hän 1962 meni teknisen käsityön opettajaksi Vihdin yhteiskouluun. Vihdin kunnan palveluksesta hän jäi eläkkeelle 1968. Kansakoulupohjalta ponnistaneen nuorukaisen työura kertoo monitaitoisuudesta ja hoksaavaisuudesta.

Pentin avut tunnettiin hyvin. Hän toimi aktiivisesti Vihdin työväenyhdistyksessä ja kunnallisissa luottamustehtävissä. Hän aloitti lauta-miehenä vuonna 1968 ja sai herastuomarin arvon 1976. Kuorolaulu Vihdin Miehistä oli hänelle mieluisa harrastus. Hänelle myönnettiin Suomen Valkoisen Ruusun 1. luokan mitali vuonna 1982 ja seurakuntatyön hopeinen ansiomerkki vuonna 1988.

Oman aikansa herkkävaistoinen ja rehellinen tulkitsija

Persoonallisuutensa Pentti Luoto avasi laajemmallekin yleisölle julkaisemalla vuonna 1992 nuoruusvuosien muistelman Pitäjängillalta Sipilänmäkeen. Teoksen arvo on tarkkanäköisessä paikallisen elämän kuvauksessa, josta ei puutu lämmintä huumoria. Vihdin Työväenyhdistyksen historiikin hän julkaisi myös vuonna 1992 nimellä Kylmänojan torpasta Männikön Puistolaan. Näitä seurasi vuonna 1995 Juho ja Pentti Luodon elämänvaiheista kertova kirja Sipilänmäeltä Ristilään.

Vihdin murre ja kihlakunnanoikeuden kärjäkieli tahtoivat joskus takkuuntua toisiinsa myöhään aloittaneen kirjailijan tekstissä. Pentti oli tästä tietoinen ja halusi korjauttaa julkaistavien kertomusten kieliasun. Kirjailijankin Pentti Luoto oli oman aikansa elämän rehellinen ja herkkävaistoinen tulkitsija. Nuorena hän etsi omaa tietään ja vanhempana pohdiskeli elämän ja yhteiskunnallistenkin kysymysten monipolvisuutta usein pilke silmäkulmassa.

Ilman Pentti Luodon kirjallista tuotantoa käsityksemme 1900-luvun ihmisten ja erityisesti vihtiläisten ihmisten elämästä olisi ratkaisevasti köyhempi. Olen vakuuttunut siitä, että Pentti tiesi tämän itse, vaikka en koskaan kuullut hänen itsensä sitä sanovan. Sellainen olisi ollut sopimatonta hienokäyttösiselle vanhanajan vihtiläiselle herrasmiehelle, jollainen hänestä myös oli vaivihkaa kehittynyt.

Tulevaisuudessa kaikki läksynsä lukeneet vihtiläiset tietävät, että Pentti Luoto oli 1900-luvun elämän osallinen, ymmärtäjä ja kuvaaja. Me, jotka saimme osan aikaa kulkea hänen rinnallaan, tiedämme myös, että Pentin kohdatessamme omakin askelemme kulki kepeämmin.

Teksti: Eino Ketolan muistokirjoitus. Kuva: Luoteis-Uusimaa, Marja Keski-Luopa. Julkaistu alunperin Vihti 500-juhlavuosisivustolla.